

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدین وسیله گزارش جلسه دویست و شصت و سوم و دویست و شصت و چهارم مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان مورخ ۱۰ و ۱۳۸۵/۴/۱۱ مشتمل بر بررسی لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: لایحه حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان.

بررسی: در ماده ۲:

- ۱- نظر بعضی بر این بود که تخییر بین اخذ ارش و رد و امضاء بدون اخذ ارش خلاف شرع است و جمعی می‌فرمودند که فتوای امام (ره) نیز همین است و قهراً خلاف شرع نیست.
- ۲- حکم به تخییر مصرف‌کننده بین امضاء و رد و اخذ به ارش مطلق است و شامل صورتی که کالا بصورت کلی فروخته شده باشد نیز می‌شود و این اطلاق خلاف شرع است زیرا در صورت مزبور حکم تخییر نیست چه در صورتی که معیوب باشد و چه در صورتی که منطبق با مشخصات تعیین شده نباشد. (اتفاق آراء)
- ۳- حکم به تخییر در غیر مورد بیع کالا (در مورد خدمات) شرعاً جاری نیست و اطلاق این حکم از این نظر خلاف شرع است. (اتفاق آراء)
- ۴- حکم به تخییر در صورت وجود آمدن یکی از مسقطات خیار مثل حدوث عیب جدید خلاف شرع است و اطلاق این حکم از این نظر خلاف شرع است. (اتفاق آراء)
- ۵- اطلاق حکم به تخییر مذکور با توجه به ذیل بند ۴ ماده ۱ (عدم امکان انتفاع متعارف) در مواردی که منجر به عدم مالیت شود خلاف شرع می‌باشد. (۵ رأی از ۷ رأی)
- ۶- اطلاق حکم به تخییر مذکور در مواردی که کالا منطبق بر شرایط مندرجه در قرارداد نباشد ولی عیب صادق نباشد خلاف شرع است. (اتفاق آراء)
- ۷- حکم به تخییر مذکور در رابطه با خدمات که منطبق بر شرایط مندرجه در قرارداد نباشد شرعاً جاری نیست و لذا اطلاق آن در این مورد خلاف شرع است. (اتفاق آراء)
- ۸- اطلاق حکم به تخییر مذکور در مواردی که خلاف مقررات است ولی عرفاً عیب نباشد چه در مورد بیع کالا و چه در مورد خدمات خلاف شرع می‌باشد به لحاظ اینکه تخییر تنها در مورد عیب می‌باشد. (اتفاق آراء)

شماره: ... ۸۵/۴۸/۱۱۸
تاریخ: ... ۱۳۸۵/۴/۱۱
پویش: صلوات

۹- اطلاق حکم به جبران کلیه خسارات مادی و معنوی در صورتی که بوجود آمدن خسارات عرفاً مستند به فروشنده نباشد خلاف شرع است مثل موارد جهل مرکب فروشنده. (۶ رأی)

۲ تذکر:

الف) تذکراً یادآور می‌شود که عده‌ای از علماء حکم به ارزش را در صورت عدم امکان فسخ می‌دانند.
ب) تذکر دوم: حکم به ارزش در صورتی که عرضه کالا بصورت بیع نباشد بلکه مثلاً به صلح باشد مورد اشکال است.

دوام توفیقات حضرت عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان